

El Correllengua de la memòria homenatja Joan Brossa

Per Meritxell Bayarri

«Volem viure plenament en català» és el lema d'un cartell a què va posar forma a finals dels anys noranta del segle passat l'artista avantguardista Joan Brossa. Al mateix temps, és un dels lemes del Correllengua d'enguany: el primer, publicat l'any 1997, i el segon, reivindicat en els nostres dies. N'han passat vint-i-sis des de llavors, però la frase sembla més actual que mai.

Aquest any 2023 la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL) ha dedicat la campanya festiva en favor de l'ús social del català al poeta polifacètic Joan Brossa. Coincidint amb el vint-i-cinquè aniversari de la seva mort, s'ha organitzat un Correllengua centrat en la metàfora i la poesia visual, entrelaçant-lo amb les paraules i la defensa de la llengua, i afegint-hi un altre puntal, com és una fèrria crítica del feixisme. Al cap i a la fi, referint-nos a aquest artista, són tres temes que estan molt relacionats.

El dissabte dia 15 d'abril va tenir lloc el tret de sortida a la Fundació Joan Brossa. Glòria Bordons, vicepresidenta de la institució, va destacar la voluntat que mantingué el poeta d'escriure sempre en català, així com el seu compromís

envers els Països Catalans. Citant els versos del poema «Mutació» («Enraonen en català, però a la més / mínima ocasió lo dejan delante / de un interlocutor de habla castellana»), va fer palesa una situació que encara passa actualment. Un «mal costum», segons l'actriu i activista Carme Sansa, autora del manifest d'enguany, segons el qual «es dificulta l'aprenentatge del català a les persones vingudes d'altres països». En la mateixa celebració, Jaume Marfany, president de la CAL, va criticar la manera com el bilingüisme social havia aconseguit emboirar l'existència d'un conflicte lingüístic al país, donant pas a la substitució lingüística.

L'altre esdeveniment del Correllengua celebrat recentment a escala de país va tenir lloc dissabte dia 6 de maig a Corbera d'Ebre, un municipi devastat per les bombes durant la Guerra Civil. La CAL hi va retre un homenatge no solament a Brossa sinó també a tots els combatents de la Lleua del Biberó. Així, doncs, el poeta, tot i no pertànyer estrictament a aquesta quinta (va néixer el 1919, no el 1920), se'n sentia un membre més, ja que va lluitar de molt jove pel bàndol republicà en la batalla del Segre. En aquest municipi, a més, s'hi troba un poema visual-corpori seu, La bota, que representa la bota d'un soldat i, en sentit figurat, l'opressió exercida pel feixisme.

L'assistència d'una quarantena de socis i simpatitzats de la CAL a l'acte de Corbera d'Ebre va anar acompanyada d'una visita al migdia a les ruïnes del Poble Vell, avui dia deshabitat, i al Centre d'Interpretació 115 Dies, que explica què van significar aquells 115 dies de combats de la batalla de l'Ebre. Ja a la tarda, tingué lloc l'encesa de la Flama del Correllengua, a càrrec d'infants del municipi, i la lectura del manifest per part de Carme Sansa. Jaume Marfany, en el seu discurs, va parlar del «lligam indestructible» que hi ha entre llengua, cultura i llibertat a Catalunya i als Països Catalans i de com el «monstre del totalitarisme que patim com a país» n'és la gran amenaça. ☹